

KURJER ZAGŁĘBIA

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Iwangrodzka Nr. 7.

Sprawy miejskie.

Ze szkół.

Na ostatnim posiedzeniu Komisji Głównej Komitet oświatowy podał do wiadomości, że szkoły handlowe, tak sosnowiecka, jak będzińska, odpowiedziały przychylnie na odezwę Komitetu w sprawie wydalonych uczniów gimnazjum realnego. Wspomniane szkoły przyjęły ich chętnie do odpowiednich klas pod warunkiem jednak, że wiadomości swe, o ile tego zajdzie potrzeba, uczniowie dopełnią podczas wakacji.

W 20 szkołach miejskich w Sosnowcu język polski jest już wykładowym; 3 szkoły odmówiły usunięcia języka rosyjskiego, w 4-ch zaś pozostałych nauczyciele jeszcze się wahają. W celu omówienia sprawy szkół, w których nauczyciele odmówili żądaniu Komitetu, ma się odbyć specjalna konferencja delegatów z Sosnowca i Będzina.

Wobec oświadczenia nauczycieli szkół miejskich, że dziatwa mało obecnie korzysta z nauki wskutek złego odżywiania, Komitet oświatowy ma zamiar wcześniej zamknąć szkoły. Pogadanki jednak, gry i zabawy prowadzone będą przez całe lato.

Zasiewy.

Komisja zasiewów rozdała już między biedniejszą ludność kilkadziesiąt drobnych placów do obsiania oraz udzieliła pożyczek w produktach na sumę około 600 rb. Pozostało jeszcze kilka wolnych ogrodów pod uprawę kartofli. Informacji w tej sprawie udzielają członkowie Komisji pp.: Szafra na Starym Sosnowcu, Zajgler na Ostrej Górze, Tomecki lub Madejski na Pogoni, Stachlewski i Zarzecki na Sielcu oraz Maślany na Kuźnicy. Osobom, mającym działki ziemi, a nie posiadającym środków na zakup nasion, zostaną wydane kartofle do sadzenia na kredyt. W biurze Komisji przy ul. Iwangrodzkiej [Nr. 1 są jeszcze do nabycia (do środy dn. 19 b. m. włącznie) wyka, koniczyna, rejgras, saradela i nawóz potasowy.

Z poczynieniem zakupów należy się spieszyć, gdyż działalność Komisji zasiewów skończy się w tych dniach, poczem Komisja ogłosi szczegółowe sprawozdanie ze swej dwumiesięcznej działalności.

Do biura Komisji zasiewów codziennie prawie napływają skargi na wykradanie kartofli i na szkody, czynione przez wydeptywanie ścieżek na obsianych placach. Zanim zostaną obmyślane środki zaradcze przeciw tej pladze, Komisja gorąco poleca obsiane pola opiece ogółu. Wszak zasiewy stanowią własność publiczną, od zbiorów bówiem zależą ceny produktów spożywczych. Dzisiejsza drożyzna winna być szkołą dla nas wszystkich, jak należy szanować uprawę roli. Obowiązkiem przeto każdego jest nie dopuszczać do niszczenia ciężkiej pracy przez osobników lekkomyślnych lub złej woli.

Przeciwko kurji żydowskiej.

Komisja robotnicza na ostatnim swem posiedzeniu uchwaliła protest przeciwko ordynacji wyborczej, przyjętej przez plenum Rady. Uchwałę tę podajemy w brzmieniu dosłownem:

„Protestujemy jak najgoręcej przeciw uchwalonej ordynacji wyborczej. Stwierdzamy, że panujące stronnictwo w obecnej bezmandatowej Radzie miej-

skiej, chcąc zabezpieczyć sobie większość przy wyborach, wprowadziło cenzus mieszkaniowy, podatkowy i wykształceniowy; tym sposobem usunięto znaczną część robotników od prawa głosu. Chcąc usunąć z Rady miejskiej niepożądane żywioły, odrzuciło proporcjonalność. Pod pozorem obrony interesów polskości uchwalilo kurje (podkreślenie nasze—przyp. red.), podniecając wainie narodowościowe i wyznaniowe (!?), i usankcjonowało moralnie najbardziej wrogie (?) nam system kurjalny, przy pomocy którego gnębią Polaków, jako narodowość — a robotników, jako klasę. Stwierdzamy jeszcze raz, że stronnictwo warstw posiadających (?), korzystając ze swej przewagi liczebnej w Radzie miejskiej, skrzywdziło klasę robotniczą (?).”

Podobnie, jak Komisja robotnicza, wypowiedziała się w sprawie zamie-

rzzonego ograniczenia żydów i... Komisja pośrednictwa pracy.

Komitet zdrowia publicznego.

Komitet Zdrowia publicznego, nie otrzymawszy jeszcze ze strony prezydium Rady Okręgowej ostatecznego wyjaśnienia w sprawie swej kompetencji, na ostatnim zebraniu postanowił funkcjonować dalej, zajmując się jedynie sprawami humanitarnymi.

Ponieważ w swoim czasie pod groźbą odpowiedzialności zabroniono Komitetowi zdrowia publicznego zajmować się sprawami sanitarnymi, Komitet — jak oświadczył przewodniczący na posiedzeniu Komisji Głównej — nie należy do wydziału sanitarnego, zorganizowanego przy Magistracie dn. 28-go kwietnia. Komisja główna uchwaliła budżet Komitetu z. p. za miesiąc kwiecień w sumie 1,720 rubli.

Polonus.

Z widowni wydarzeń.

Zwycięzka ofenzywa.

Na obu więc skrzydłach obrzymiego frontu na Wschodzie (Bałtyk—Karpaty) prowadzi się ofenzywa przeciw wojskom rosyjskim, ofenzywa, jak dotychczas, zwycięzka zarówno pod względem zdobytych pozycji terenowych jak i trofeów wojennych.

Ostatni komunikat z północnego skrzydła jest lakoniczny, powiadamia tylko że „walka pod Szawlami jeszcze nie rozstrzygnięta” — niemniej przebieg dotychczasowych walk na owym terenie był dla wojska niemieckiego pomyślny.

W walkach na galicyjskim placu boju biorą podług informacji austriackich sprawozdawców wojskowych udział trzy, a właściwie cztery armje sprzymierzonych: armja arcyksięcia Józefa Ferdynanda na lewym skrzydle, armja generała pułkownika Mackensena w centrum, oraz armja generała Boroewicza i grupa armji generała von der Marwitz na prawym skrzydle. Dwom ostatnim przypadło w udziale wyparcie Rosjan z Węgier, z poza Beskidu i Karpat lesistych. Obecnie nie tylko cały grzbiet obu tych pasm górskich, lecz także ich stoki północne są w rękach sprzymierzonych, a więc siodło pod Konieczną, przełęcz Dukielska i Łupkowska, oraz wszystkie mniejsze, prowadzące przez Karpaty między Duklą i Užokiem.

Linja karpacka sprzymierzonych posunęła się aż do wsi Komańczy w powiecie sanockim, położonej niedaleko źródeł Osławy na północny zachód od Łupkowa. Tam połączyła się z frontem armji generała-pułkownika Mackensena, który również już przekroczył górny bieg Wisłoki na wschód od Rymanowa i zbliża się do Sanoka. Cały front sprzymierzonych w Galicji zachodniej, który pod Konieczną na południe od Gorlic tworzył ką-

ostry, następnie przechodził na stronę węgierską, wyprostował się obecnie i przybrał kierunek z północnego zachodu ku południowemu wschodowi.

Pod Užokiem zmieniona gruntownie zachodnia część frontu styka się z dotychczasowym wschodnio-galicyjskim, przeciwko któremu Rosjanie w dalszym ciągu wykonywają gwałtowne, lecz bezskuteczne ataki.

Stawianie horoskopów co do dalszego rozwoju wypadków wojennych, nawet po wielkiem zwycięstwie, bywało zawsze i jest i dziś jeszcze rzeczą ryzykowną. Korespondent wiedeńskiej „Reichspost” w głównej kwaterze prasowej, Kirchlehner, donosi, że sprzymierzeni sięgną zapewne jeszcze po jeden i drugi ważny punkt oparcia, lecz potem rozwiną się w zwarty front bojowy, aby zmusić nieprzyjaciela do stoczenia wielkiej bitwy ruchowej, która może rozstrzygnie wojnę w Galicji, a nawet wogóle na wschodzie.

Front tej bitwy przekroczy prawdopodobnie Wisłę i lewym skrzydłem sięgnie do gubernji kieleckiej, poza Nidę. Kiedy na tej linii rozpocznie się wielka bitwa, trudno przewidzieć; na razie pochód armji sprzymierzonych trwa dalej w kierunku wschodnim i armja ta wypiera przeciwnika z jednej po drugiej pozycji.

Włochy na przełomie

Gazety berlińskie zaznaczają dzisiaj, że naprężenie włosko-austriackie jeszcze się nie zmniejszyło, ale z różnych okoliczności, jak zwiększonych usiłowań neutralistów i narad Giolittiego z królem i ministrami wywnioskować można, że wojny jeszcze może w ostatniej chwili da się uniknąć.

Tak naprzykład piszą do „Voss. Ztg.” z Rzymu:

„Dwustu posłów, przeważnie zwolenników Giolittiego, czeka w Rzymie z naprężeniem decydującego rozstrzy-

gnięcia. Słychać można zarzuty przeciwko Salandrze, że wywołał burzę, której może już się nie da zatęgnąć. Agitatorzy wojenni, których zachęcił do wywarcia nacisku na Austrię, teraz muszą wywierać nacisk na wahający się rząd. Dotąd Salandra jeszcze się opiera temu naciskowi, ale zwolennicy Giolittiego wyrażają pewność i ufnosc w utrzymanie neutralności.

„Berl. Tageblatt” pisze: Sytuacja we Włoszech w dalszym ciągu jest zamieszana i mimo wszystkich obecnie, tak późno przez neutralistów przedsięwziętych usiłowań, bezsprzecznie jest na razie jeszcze bardzo poważną. Byłoby rzeczą chybioną przypisywać rozmowie Giolittiego z królem zanadto wielkie znaczenie, gdyż król w ciągu całego przesilenia nie chciał się wysunąć na czoło z roli ściśle konstytucyjnego monarchy, podporządkowywującego się woli większości gabinetu. Wszystkie nadchodzące wiadomości oprócz tego każą się domyślić, że wojskowe przygotowania Włoch postępują w dalszym ciągu bez przerwy.

Wrzekomy układ.

BERLIN (BTW). „Local Anzeiger” donosi że, „Nowoje Wremia” zapewnia jakoby na podstawie informacji z miarodajnego dyplomatycznego źródła, iż został podpisany układ pomiędzy trójporozumieniem a Włochami, który zawiera wszystkie te rekompensaty, jakich żądały Włochy wzamian za wyruszenie przeciwko Austrii. W szczególności gwarantuje Rosja, Francja i Anglja spełnienie życzeń włoskich co do wybrzeża Dalmatyjskiego aż do miasta Spalato włącznie z tem miastem i portem. Następnie otrzymują Włochy Triest z miejscowościami, leżącymi w okolo, Trient i Istrię.

W Malej Azji wolno Włochom poprowadzić planowaną przez nie kolej do Adalii. Prócz tego wymówiły sobie Włochy Walonę z kawałkiem okolicy. W umowie są też uwzględnione pretensje Włoch do wysp Dodekanes. Ze swej strony oddają Włochy całą flotę i 1 200 000 żołnierzy do dyspozycji. Jako podstawa do operacji morskich ma być Antivrsi. Główna kwatery włoska będzie się znajdowała w Bolonji.

Przeciw wojnie.

BERLIN. (BTW) Z Medjolanu donoszą: „Włoskie kierownictwo socjaldemokratycznej partji w tych dniach zwołało we Włoszech około 12 tysięcy zebrań ludowych, manifestujących przeciwko wojale”.

Nadzieja wzrasta.

ZURYCH. Współpracownik „Köln. Zeit.” donosi, że w Rzymie od wczorajszego dnia poczęła wzrastać nadzieja, iż pokój zostanie utrzymany.

Na ziemiach polskich.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW) Z Głównej kwatery donoszą:

„Sytuacja niezmienną. Walka pod Szawlami trwa jeszcze.

„Armja generała Mackensena doszła wczoraj w pościgu do okolic Dubiecka. Pod wpływem tego parcia musieli ustąpić Rosjanie ze swych pozycji na północy od Wisły. Tam doszły wojska gen. Woyrscha, posuwając się tuż za nieprzyjacielem, aż w

